

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET
103 33 STOCKHOLM

DATUM 2013-05-02
DNR 0054/13
ER REFERENS U2012/6322/S

Remissyttrande över betänkandet Utbildning för elever i samhällsvård och fjärr- och distansundervisning (SOU 2012:76)

Brottsförebyggande rådet (Brå), som har fått rubricerade betänkande på remiss, tillstyrker de förslag som lämnas av utredningen och anser förändringarna vara angelägna. Synpunkterna koncentreras till att avse förslagen gällande utbildning för barn i HVB och på särskilda ungdomshem.

Utbildning för skolpliktiga elever

Forskning har visat att utbildning är en av de viktigaste faktorerna för en ung persons fortsatta liv. Givet denna utgångspunkt delar Brå utredningens bedömning att lika tydliga och klara bestämmelser ska gälla för den undervisning som barn och ungdomar får på HVB som den undervisning som andra barn får inom skolväsendet (sid. 130).

Syftet med vården på särskilda ungdomshem och miljön på dessa institutioner gör emellertid att vissa avvikelser från den reguljära utbildningen måste accepteras (avsnitt 5.7.1). Det är dock, enligt Brå, viktigt att de bestämmelser som antyder att läroplanen kan frångås bör formuleras så att det är tydligt att även minsta avvikelse bör vara väl motiverad. Fråga är därför om inte förslagen som lämnas i avsnitt 5.7.1 ger utrymme för allt för stora avvikelser och om man inte istället bör överväga att undervisningen ”i väsentliga delar, med hänsyn taget till miljön på de särskilda ungdomshemmen, ska motsvara utbildningen i reguljär skola” som det formuleras på sid. 132.

Interkommunal ersättning

Brå ser positivt på att man klargör att barn som vistas vid ett HVB har rätt att börja i en grundskola eller grundsärskola i den kommun som de vistas i samtidigt som man också tydliggör vilka bestämmelser om interkommunal ersättning som gäller.

Brå ser dock, utifrån de föreslagna formuleringarna i 10 kap. 25 § och 11 kap. 25 § skollagen, att det finns en viss risk för att de ”förhandlingar” rörande elevernas behov av särskilt stöd kan komma att leda till att eleven ”bollas” mellan kommunerna (s. 141) och att eleven därmed riskerar tappa dyrbar tid i väntan på beslut. Här kan det kanske vara mer lämpligt att formulera det som en skyldighet för kommunen istället för en rättighet för eleven – eller i vart fall att kommunernas ansvar lyfts än mer.

Oklara bestämmelser ska inte göra att barn och ungdomar på HVB och på särskilda ungdomshem riskerar att falla mellan stolar, inte får samma kvot utbildning som andra ungdomar eller sina eventuella behov tillgodosedda.

Detta yttrande har beslutats av undertecknad myndighetschef efter föredragning av enhetscheferna Annika Eriksson och Karin Svanberg. I den slutliga handläggningen har även deltagit verksjuristen Saadia Aitattaleb.

Erik Wennerström

Annika Eriksson

Karin Svanberg